

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

1. *Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego* wynikają z założeń obowiązującego w I Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie *Wewnątrzszkolnego systemu oceniania* oraz podporządkowane są nadrzędnym celom określonym podstawą prawną. Mają służyć przede wszystkim uczniowi i wspierać jego rozwój, w dalszej kolejności wspomagać nauczyciela, dostarczając mu informacji o jakości jego pracy. Ocena wystawiana uczniowi winna być informacją o jego stanie wiedzy i umiejętności oraz o jakości jego pracy i wraz z nią powinna rosnąć świadomość odpowiedzialności za własne uczenie się.
2. Cele przedmiotowych zasad oceniania:
 - informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie,
 - udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć,
 - udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju,
 - motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce,
 - dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia,
 - umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
3. Celem oceniania na lekcjach języka polskiego jest monitorowanie postępów ucznia w zakresie:
 - znajomości dziedzictwa literackiego i kulturowego,
 - rozumienia tradycji narodowej i europejskiej oraz rozpoznawania jej obecności we współczesnej literaturze,
 - interpretacji tekstów kultury w różnych kontekstach,
 - rozpoznawania i hierarchizowania wartości w omawianych dziełach literatury,
 - orientacji w zjawiskach artystycznych we współczesnej kulturze i ich wartościowania,

- znajomości zagadnień z nauki o języku przedstawionych w podstawie programowej.
4. Wymagania oraz sposób oceniania przedstawia się uczniom na początku roku szkolnego.
 5. Proponowane kryteria oceniania, metody i formy pracy ucznia stosowane są w klasach realizujących podstawę programową na poziomie podstawowym i rozszerzonym oraz odpowiadają powszechnie stosowanej w szkole skali ocen szkolnych.
 6. W przełożeniu na poszczególne stopnie szkolne wymagania podstawowe odpowiadają ocenom *dopuszczającej* i *dostatecznej*, a ponadpodstawowe – *dobrej*, *bardzo dobre* i *celującej*. Ocenę:
 - a. *dopuszczającą* otrzymuje uczeń, który nie w pełni opanował wymagania na ocenę dostateczną; jego wypowiedź jest chaotyczna, niespójna, uboga pod względem językowym; nie może jednak zakłócać komunikatywności języka;
 - b. *dostateczną* – gdy w pełni opanował wymagania na tę ocenę; język wypowiedzi jest poprawny;
 - c. *dobrą* - za niepełne spełnienie wymagań ponadpodstawowych, a ponadto, gdy potrafi bronić własnego stanowiska, uczestniczy w rozmowie, a jego wypowiedź jest spójna i poprawna językowo;
 - d. *bardzo dobrą* – przy pełnym spełnieniu wymagań ponadpodstawowych; ponadto gdy przekonująco broni swego stanowiska, rozumie stanowisko nadawcy, swobodnie uczestniczy w rozmowie, a jego wypowiedź jest uporządkowana i oznacza się wysoką sprawnością językową.
 - e. *celującą* - otrzymuje uczeń, który samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia i umiejętności oraz biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w celu rozwiązywania problemów praktycznych i teoretycznych. Jego wypowiedzi ustne i prace pisemne charakteryzuje samodzielność myśli, dojrzałość argumentacji, krytycyzm sądów.
 - f. *niedostateczną* - dostaje uczeń , który:
 - nie spełnia wymagań podstawowych w stopniu stanowiącym minimalny próg zaliczenia (odpowiadający 40%)
 - odmówi odpowiedzi;
 - świadomie opuszcza zapowiedziane „kartkówki”, sprawdziany i prace klasowe;
 - nie uczestniczy w lekcji, nie nosi podręcznika lub omawianej lektury (zwłaszcza gdy obowiązuje praca z tekstem), nie wykonuje poleceń, a zagadnięty nie wie, o czym mowa na lekcji;
 - nie zna omawianej lektury, co potwierdzają kardynalne błędy rzeczowe;
 - nie odrobił pracy domowej

- gdy nauczyciel stwierdził, że uczeń pracuje niesamodzielnie lub korzysta z niedozwolonych źródeł.
7. Nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
 8. Wymagania edukacyjne dostosowywane są do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:
 - posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
 - nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych wcześniej, który objęty jest pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów, w tym psychologa lub pedagoga szkolnego.

FORMY, METODY I CZĘSTOTLIWOŚĆ SPRAWDZANIA WYNIKÓW

1. Przyjęto, że każdy uczeń otrzyma co najmniej 5 ocen w semestrze. Jednakże z przyczyn niezależnych od nauczyciela (choroba ucznia lub nauczyciela, udział w wymianie międzynarodowej i inne obiektywne przyczyny) liczba ocen może się zmniejszyć.
2. Uczeń może być oceniany co najmniej jeden raz w semestrze za:
 - pisemne prace klasowe na tematy otwarte;
 - umiejętność czytania ze zrozumieniem;
 - sprawdzian wiadomości;
 - pisemne prace domowe na tematy otwarte (związane z omawianą lekturą, motywem, okresem literackim);
 - odpowiedź na lekcji, „kartkówkę” w związku z realizacją bieżącego materiału lub ze znajomości lektury;
 - zadania domowe ustne (samodzielnie przygotowany materiał poszerzający wiadomości, analiza krótkiego fragmentu tekstu bądź całości tekstu, gromadzenie materiału pomocniczego, sporządzanie baz danych, referat ucznia na określony temat);

- aktywność na lekcji i poza nią (udział w dyskusji, praca w grupach, prezentacja, drama, propozycje interpretacyjne, udział w realizacji projektów przedmiotowych i interdyscyplinarnych, konkursach, przedstawieniach itp.);
- znajomość tekstów w całości lub fragmentach (recytacja na pamięć, znajomość cytatów) – jeden raz w semestrze.

3. Ustalenia szczegółowe:

- a. Prace klasowe, testy czytania ze zrozumieniem, sprawdziany wiadomości, „kartkówki” ze znajomości lektury są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać w wyznaczonym terminie, to powinien to uczynić w innym, uzgodnionym wcześniej z nauczycielem. Jeżeli nieobecność ucznia na lekcji nie została usprawiedliwiona, uczeń pisze tego typu pracę na najbliższej lekcji języka polskiego.
- b. Czytanie lektur jest obowiązkowe, a ocena znajomości ich treści ma tę samą wagę co oceny z pozostałych sprawdzianów.
- c. Poza w/w zadaniami, ucznia obowiązuje systematyczna praca przy odrabianiu zadań domowych oraz przygotowywanie się do lekcji.
- d. Jeżeli podczas sprawdzania wiedzy i umiejętności ustala się punkty za wykonanie zadania / polecenia, to sumę punktów przelicza się na stopnie według następującego kryterium:

niedostateczny	<0% , 40%>
dopuszczający	<40% , 50%>
dostateczny	(50% , 70%>
dobry	(70% , 90%>
bardzo dobry	(90% , 99%>
celujący	(99% , 100% >

- e. Poprawa oceny z pracy pisemnej odbywającej się w klasie i obejmującej większą część materiału, a więc pracy klasowej, testu czytania ze zrozumieniem i sprawdzianu wiadomości jest dobrowolna i odbywa się w ciągu dwóch tygodni od momentu oddania prac (uczeń może poprawiać 2 prace w semestrze). Ocen z „kartkówek” (ze znajomości lektur lub z bieżącego materiału) nie poprawia się.
- f. Pracę klasową lub sprawdzian nauczyciel oddaje najpóźniej po trzech tygodniach od terminu ich napisania i daje je uczniom do wglądu.

4. Stosuje się dwa sposoby wystawiania oceny klasyfikacyjnej (śródrocznej i rocznej):

- na podstawie średniej ważonej lub
 - na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych.
- a. Wyboru metody ustalania ocen klasyfikacyjnych dokonuje nauczyciel uczący przedmiotu w danej klasie.
 - b. Jeśli nauczyciel stosuje metodę średniej ważonej, to przez średnią ważoną rozumiemy średnią stopni, w której nie każdy stopień jest jednakowo ważny. Ważność ta jest opisywana wskaźnikiem przyjętym przez nauczyciela uczącego w danej klasie i ustalana w zależności od stopnia trudności sprawdzanego materiału.
 - c. Jeśli nauczyciel stosuje metodę wystawiania oceny klasyfikacyjnej (śródrocznej i rocznej) na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych, to ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną tych ocen. W sytuacji, kiedy ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z odpowiedzi ustnych, „kartkówek” ze znajomości lektur oraz prac pisemnych pisanych w szkole.
 - d. Przy stawianiu ocen cząstkowych można stosować znak „+” i „-”.
5. Korzysta się z następujących programów nauczania:
- „Lustra świata” pod red. Witolda Bobińskiego, Anny Janus – Sitarz i Macieja Pabiska (WSiP);
 - „Przeszłość to dziś” pod red. Zofii Starownik (Wyd. Stentor);

KRYTERIA OCENIANIA

1. Ustalenia ogólne
 - a. Każda ocena jest jawna. Uczeń ma prawo wiedzieć, za co i jaką ocenę otrzymał.
 - b. Rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań ogólnych, a także w czasie konsultacji indywidualnych.
 - c. Uczeń zapoznaje się z poprawioną przez nauczyciela pracą pisemną w szkole na zajęciach edukacyjnych.
 - d. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia mają wgląd do poprawionej pracy pisemnej swojego dziecka po ustaleniu terminu z nauczycielem uczącym danego przedmiotu.
2. Szczegółowy opis kryteriów oceniania poszczególnych form pracy ucznia na lekcjach języka polskiego obejmuje:
 - A. kryteria oceniania pisemnych prac klasowych i domowych,
 - B. kryteria oceniania odpowiedzi ustnych i tzw. „kartkówek”

C. kryteria oceniania aktywności.

A. PRACE PISEMNE

Prace pisemne (domowe i klasowe) na tematy otwarte rozumiane jako interpretacja i analiza fragmentu / fragmentów tekstów oraz testy czytania ze zrozumieniem ocenia się według zasad obowiązujących na egzaminie maturalnym (odpowiednio dla poziomu podstawowego lub rozszerzonego) zapisanych w *Informatorze o egzaminie maturalnym*. Nauczyciel pod każdą pisemną wypowiedzią argumentacyjną ma obowiązek napisania zwięzłej informacji na jej temat.

B. ODPOWIEDZI USTNE I TZW. „KARTKÓWKI”.

Przez odpowiedzi ustne rozumie się:

- odpowiedź na lekcji w związku z realizacją bieżącego materiału,
- znajomość tekstów w całości lub we fragmentach – ich opanowanie pamięciowe i wzorcową recytację.

Dopuszcza się np.: „kartkówkę” ze znajomości niewielkich cytatów – istotnych dla rozumienia treści dzieła.

Ponadto w każdej klasie przewiduje się recytację dłuższych tekstów (wierszy, fragmentów prozy) na pamięć).

Wypowiedzi ustne uczniów oceniane są w trakcie zajęć. Uczeń powinien rozpoznawać nawiązania do tradycji w tekście kultury, formułować wnioski, planować i porządkować wypowiedź, posługiwać się terminologią naukową, dokonać samodzielnej analizy i interpretacji tekstów kultury, rozpoznać ich przenośne, metaforyczne znaczenie, analizować środki specyficzne dla danej dziedziny sztuki, wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną. Ocena uwzględnia również dykcję i poprawność fonetyczną, jeśli źródłem uchybień nie są dysfunkcje ucznia. Nauczyciel zobowiązany jest do udzielenia krótkiej informacji zwrotnej na temat wypowiedzi ucznia.

Przeprowadzenie „kartkówki” ze znajomości lektury odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła (lub po w celu utrwalenia wiadomości) i ma przeciwdziałać zaznajamianiu się z utworem z rozlicznych streszczeń lub z filmów. Uczeń ma więc udzielić konkretnych odpowiedzi z takich zagadnień, które są istotne i zauważalne przy lekturze własnej, a pomijane w streszczeniu. Ponieważ znajomość treści lektury jest obowiązkowa, w wypadku gdy uczeń nie odpowiedział na 50% pytań otrzymuje ocenę *niedostateczną*.

Za wykonanie zadań ustala się określoną ilość punktów, a sumę punktów przelicza się na stopnie w następujący sposób:

niedostateczny	<0% , 50%)
dopuszczający	<50% , 60%>
dostateczny	(60% , 80%>
dobry	(80% , 90%>
bardzo dobry	(90% , 100%>

Liczba „kartkówek” ze znajomości lektur w danym semestrze jest uzależniona od zakresu materiału realizowanego w danej klasie.

„Kartkówki” z bieżącego materiału mogą dotyczyć rozumienia analizowanych pojęć, haseł programowych, tez interpretacyjnych dzieła, znajomości życiorysu twórcy lub tym podobnych. Obejmują materiał z trzech ostatnich zrealizowanych zagadnień (nie musi to oznaczać trzech ostatnich lekcji). Tego typu „kartkówek” nie zapowiada się.

Ocenie podlega ich wartość merytoryczna. Poziom kompozycji i języka odgrywa rolę drugorzędną. Za kartkówki z bieżącego materiału nie przewiduje się oceny *celującej*.

Jeśli praca jest nieczytelna (pismo utrudnia prawidłowe odczytanie tekstu) nauczyciel może obniżyć jej wartość do oceny *niedostatecznej*. Wyjątek stanowią prace uczniów posiadających specjalistyczną opinię.

C. AKTYWNOŚĆ

Ocenę za aktywność otrzymuje uczeń, który:

- wnosi nowe informacje ściśle związane z omawianym tematem, przez co wzbogaca treść lekcji (np.: prezentuje wiedzę wynikającą z jego zainteresowań i umiejętności),
- wskazuje kierunek interpretacyjny właściwy danemu tekstowi literackiemu, potrafi stawiać kontrowersyjne tezy lub nie godzi się z tezą zaproponowaną,
- żywo docieka omawianych treści, zadaje pytania, sugeruje dodatkowy kierunek interpretacji, oczekuje potwierdzenia trafności lub nietrafności swoich sądów, opinii,
- wyciąga trafne wnioski, sprawnie syntetyzuje lub uogólnia omawiany materiał,
- wypowiada się, zachowując reguły poprawności językowej i stosowność stylu,
- bierze udział w dyskusji, prezentuje własne opinie i sądy, potrafi je uzasadnić, a nawet bronić, przestrzega wszelkich zasad kulturalnego i etycznego dyskusowania,

- uczestniczy w konkursach przedmiotowych, olimpiadach,
- angażuje się w realizację projektów przedmiotowych i interdyscyplinarnych na terenie szkoły i poza nią.

Ocena za tak rozumianą aktywność jest zatem wysoka – przewiduje się ocenę: *bardzo dobrą* lub *celującą*.

USTALENIA KOŃCOWE

Uczeń ma prawo odwołać się od oceny przewidywanej tylko wtedy, jeśli:

- ma 100% usprawiedliwionych nieobecności na lekcjach,
- uzyskał pozytywne oceny z prac klasowych, sprawdzianów i tzw. „kartkówek” ze znajomości lektur,
- nie uzyskał oceny niedostatecznej na skutek odmowy odpowiedzi ustnej i pisemnej,
- uzyskał przynajmniej 50% liczby ocen możliwych do uzyskania z bieżącej kontroli osiągnięć uczniów.

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego zostały opracowane przez członków Zespołu Polonistów I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie.